

BESLUT

1993-03-01 231-596-93
83-215

Naturvårdsverket
Naturresursavdelningen
171 85 SOLNA

Bildande av naturreservatet Vällingsjö urskog, Sollefteå kommun,
Västernorrlands län.

Uppgifter om naturreservatet

Kommun	Sollefteå
Socken	Graninge
Fastighet	Vällingsjön 1:3
Markägare	Staten genom naturvårdsfonden
Lägesbeskrivning	Ca 22 km SSO Graningebruk
Areal	Totalt 231 ha varav skog ca 141 ha myr ca 23 ha bergimpediment ca 60 ha vatten ca 2 ha
Topografisk karta	18 H Graninge NV
Ekonomisk karta	18 H 5e
Naturvårdsförvaltare	Skogsvårdsstyrelsen
Objekt nr	22 020 55

Beskrivning

Vällingsjö urskog omfattar större delen av Spångsjöberget och Vällingsjö-tjärnskullen. Området är kraftigt kuperat och ligger 250-465 meter över havet.

Reservatet består av ett urskogsartat naturskogsområde innehållande skog och myrar av varierande slag samt hållmarker.

Längst i väster finns en ren granskog med lång kontinuitet. Granarna är mycket olikåldriga och alla åldersklasser upp till ca 200 år förekommer men dominerande ålder är 120-160 år. Här finns mycket gott om torrakor och lågor på marken. Spritt i beståndet finns enstaka grova tallöverståndare som är 250-290 år gamla. Detta område är så gott som helt orört. Endast enstaka stubbar från en tidig dimensionsavverkning syns.

I reservatets östra delar är skogen yngre och mera kulturpåverkad genom dimensionsavverkning. Här ökar tall och lövinslaget och här finns en hel del gammal grov asp och björk. De östra delarna har inte lika lång obruten kontinuitet som de västra då spår av skogsbränder här är mera påtagliga.

Upp på Spångsjöbergets topp finns en gles hällmarkstallskog. Delar av denna har relativt nyligen brunnit.

Utefter Gluggdalsbäckens nedre del finns en mycket frodig, grov och högvuxen granskog med gott om lågor.

Som helhet i reservatet dominerar friska ristyper men på en del ställen i sluttningarna finns näringsrikare partier med ört-ristyp.

Områdets kryptogamflora är rik och flera tickor som är beroende av gammal granskog med lång kontinuitet har påträffats här. Bland annat kan nämnas lappticka (*Amylocystis lapponica*), rosenticka (*Fomitopsis rosea*), (Junghuhnia luteoalba), ullticka (*Phellinus ferrugineofuscus*), gränsticka (*Phellinus nigrolimitatus*) och rynkskinn (*Phlebia centrifuga*). På en enstaka gran har långskägg (*Usnea longissima*) observerats.

Ärendets beredning

Urskogsvärdena i reservatet har varit uppmärksammade sedan länge. Dåvarande ägaren, Graningeverken, avsatte området som ett informellt bolagsreservat under 1960-talet. Området finns avbildat på en stor väggmålning på Graningeverkens huvudkontor i Bollstabruk.

Länsstyrelsen uppmärksammade området under den länsomfattande urskogsinventeringen 1977.

I samband med det s k bolagspaketet förvärvades området 1990 av naturvårdsverket. Enligt köpeavtalet förbehåller sig säljaren rätt till älgjakt under 25 år och till övrig jakt under 10 år utan avgift räknat från tillträdesdagen.

Länsstyrelsens förslag till reservatsbeslut har godkänts av naturvårdsverket, Sollefteå kommun och skogsvårdsstyrelsen.

Grund för beslutet och ändamålet med reservatet

Vällingsjö urskog hyser mycket höga naturvärden. Urskogsartade skogar av denna typ är en biotop som är mycket ovanlig idag. Reservatet innehåller flera hotade, sällsynta eller hänsynskrävande arter vilka inte tål ett aktivt skogsbruk.

Området är klassat som riksintresse för naturvärden och skall skyddas enligt 2 kap 6 § naturresurslagen.

Enligt kommunens översiktsplan skall markanvändningen förbehållas naturvården

Ändamålet med reservatet är att för framtiden bevara ett urskogsartat skogsekosystem och låta det utvecklas fritt. Härigenom gör man det möjligt för de hotade urskogsarterna att överleva.

Länsstyrelsens beslut

Med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822, omtryckt 1991:641) beslutar länsstyrelsen att fastigheten Vällingsjön 1:3, Gräninge socken, Sollefteå kommun, skall utgöra naturreservat på grund av dess betydelse för kännedomen om landets natur och dess märkliga beskaffenhet. Naturreservatet som omfattar 231 ha har markerats på till beslutet hörande karta.

Reservatföreskrifter

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8, 9 och 10 §§ naturvårdslagen samt 9 och 10 §§ naturvårdsförordningen (1976:484, omtryckt 1987:939) att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla beträffande reservatet.

A. Föreskrifter jämlikt 8 § naturvårdslagen angående inskränkningar i markägarens och annan sakägares rätt att förfoga över fastigheten inom reservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

1. spränga, schakta, gräva eller bedriva täkt i någon form
2. anordna upplag eller göra utfyllningar
3. dra fram permanent mark- eller luftledning
4. uppföra helt ny byggnad eller annan anläggning
5. dika eller dämna
6. avverka, röja eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar eller annan växtlighet
7. gödsla, kalka eller använda kemiska bekämpningsmedel
8. inplantera växter eller djur

Föreskrifterna utgör inget hinder för de åtgärder som behövs för att tillgodose ändamålet med reservatet och som närmare anges i bifogad skötselplan.

Skogsskyddsbestämmelserna enligt 20 § skogsvårdslagen (1979:429) skall ej gälla inom reservatet.

B. Föreskrifter jämlikt 9 § naturvårdslagen angående markägarens och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Markägaren och innehavare av särskild rätt till marken skall tåla de åtgärder som vidtas inom området som framgår av till detta beslut fogad skötselplan.

C. Föreskrifter jämlikt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iakttaga inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

1. göra åverkan på mark och växtlighet t ex genom att bryta kvistar, fälla träd eller på annat sätt skada levande eller döda träd samt att gräva upp eller plocka alla typer av växter förutom bär och matsvampar
2. skada eller bortföra hotade eller sällsynta djur
3. medföra ej kopplad hund
4. framföra motordrivet fordon
5. inplantera växter eller djur

D. Bestämmelser jämlikt 9 § naturvårdsförordningen om naturvårdsförvaltning

a) syftet med vård och förvaltning

Naturreservatet skall vårdas med avsikt att låta vegetationen, inklusive trädskiktet, utvecklas helt fritt.

b) skötselplan

Länsstyrelsen meddelar föreskrifter om vården genom att fastställa bifogade skötselplan. Inom ramen för skötselplanen kan länsstyrelsen fortlöpande meddela direktiv för förvaltningen.

c) utmärkning

Naturreservatet skall utmärkas i enlighet med av naturvårdsverket utfärdade anvisningar.

d) förvaltare

Naturreservatet skall förvaltas av skogsvårdsstyrelsen.

Den som vill klaga över detta beslut, skall skriva till miljö- och naturresursdepartementet men skicka eller lämna skrivelsen till länsstyrelsen, postadress: Länsstyrelsen, miljövårdsenheten 871 86 HÄRNÖSAND.

Skrivelsen skall ha kommit in inom tre veckor från den dag Ni fick del av beslutet. I skrivelsen skall Ni ange vilket beslut som överklagas och den ändring som begärs. Skriv namn, adress, telefonnummer och ärendets nummer. Om Ni önskar ytterligare upplysningar, ta gärna kontakt med Per Simonsson, telefon 0611/29737.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit landshövding Ingemar Öhrn, beslutande, länsassessor Hans Bergström, länsarkitekt Per Sjöstedt, länsantikvarie Inger Liljeqvist, avdelningsdirektör Bengt Norén samt byrådirektör Per Simonsson, den sistnämnde föredragande.

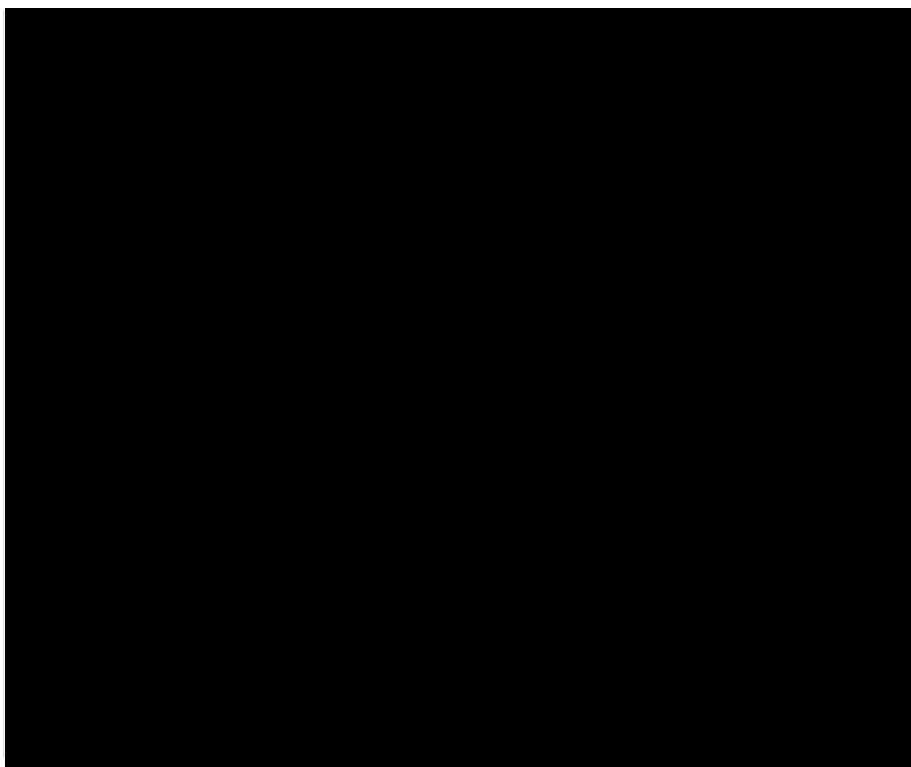
Ingemar Öhrn

Per Simonsson

Bilagor:

- 1 Beslutskarta
- 2 Skötselplan
- 3 Upplysningsblankett

Kopia till:

BESLUT

1993-03-01

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET VÄLLINGSJÖ URSKOG

Denna skötselplan utgör bilaga till reservatsbeslut 1993-03-01, Dnr 231-596-93.

BESKRIVNING

Naturreservatet omfattar större delen av Spångsjöberget och Vällingsjötjärnskullen.

Man når reservatet lättast via en skogsbilväg som tangerar reservatets östra gräns.

En översiktlig beskrivning av området finns i reservatsbeslutet och en längre beskrivning i inventeringsrapporten "Urskogar och naturskogar i Västernorrlands län". Någon mera omfattande dokumentation av området, i form av någon detaljinventering, är inte gjord.

PLANDEL

Ändamålet med reservatet är att för framtiden bevara ett urskogsartat skogsekosystem och låta skogen utvecklas helt fritt. Inga skötselåtgärder på mark och vegetation är därför aktuella.

Reservatet skall vara tillgängligt för allmänheten. En stig-slinga skall dras igenom reservatet. Besökare skall kanaliseras till reservatet via vägen mellan reservatet och Bastusjön.

Vägvisare med texten "Vällingsjö urskog" sätts upp dels utefter väg 331 dels vid vägskälen utefter skogsbilvägen.

Vid vägen anordnas en enkel parkeringsplats för 3-4 bilar och med möjlighet för en buss att vända. I anslutning till denna sätts upp informationstavlor. Stigen in i reservatet går sedan lämpligen utefter Gluggdalsbäcken. Härifrån dras en stigslinga via Vällingsjötjärnen, Vällingsjötjärnskullen och Spångsjöberget.

Reservatets gränser skall märkas ut.

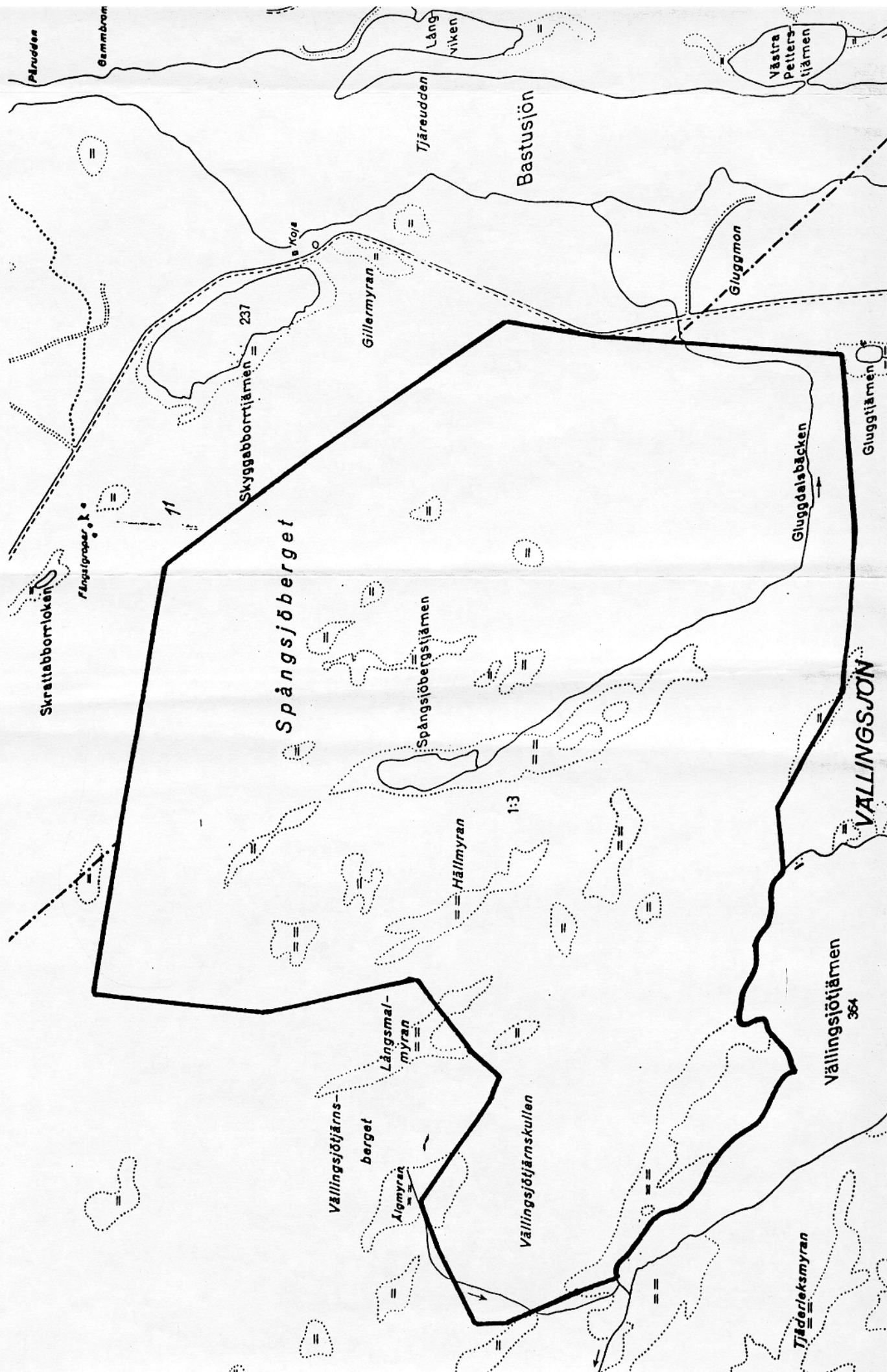
Kostnader

Utmärkning av reservatsgränser	5 000 kr
Stigdragning	7 000 kr
Tryckning av informationsskyltar	3 000 kr
Vägvisare	8 000 kr
Anläggning av parkeringsplats	<u>6 000 kr</u>
Summa	29 000 kr

Löpande tillsyn bör ske en gång per år.

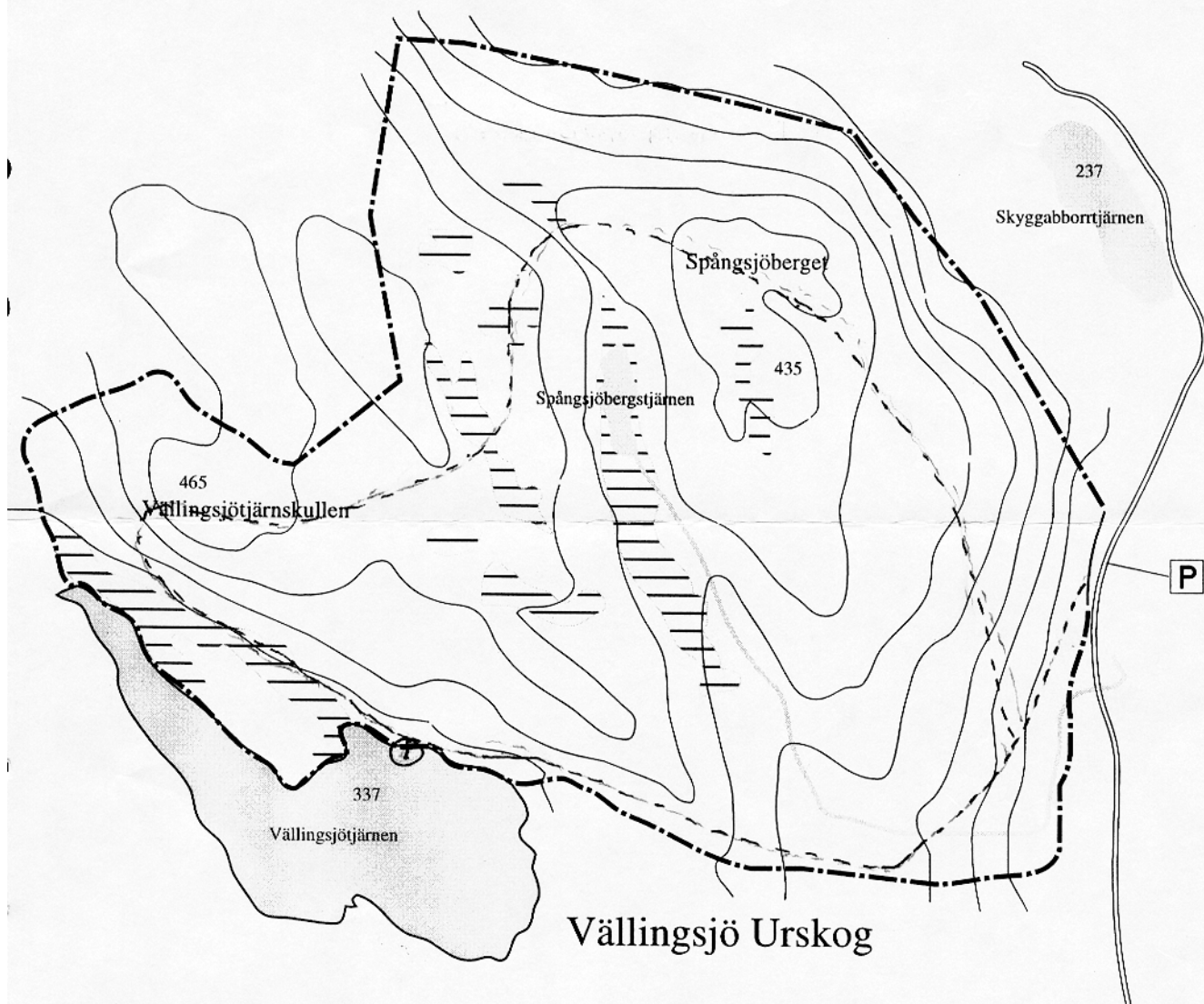
Skötselåtgärderna bekostas av staten genom anslaget för skötsel av naturvårdsobjekt.

BESLUTSKARTA

Per. Stigssträckningen är ungefär så här som
jag har markerat på skissen.

Höjden 99.

1/ Rustplats.